

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu	Dersin Adı	Yarıyıl	Dersin Türü (Z/S)	T+U+L (Saat/Hafta)	Kredi	AKT S	Eğitim Dili
ARK111	Arkeolojiye Giriş ve Terminoloji	1	Z	3+0+0	3	5	Türkçe

DERS BİLGİLERİ

Dersin Katalog Tanımı (İçeriği)	Arkeoloji nedir, Arkeolojinin tanımı, amacı, sınırları; Arkeolojinin diğer bilimlerle ilişkisi: tarih, filoloji, jeoloji, felsefe, zooloji, botanik ve sanat tarihi ilişkileri; Anadolu arkeolojisine bakış: ilk araştırmalar, günümüze kadar gelen arkeolojik çalışmalar. Arkeoloji biliminin ortaya çıkışı, tarihsel gelişimi, Türkiye’de arkeoloji; Anadolu’daki arkeolojik araştırma alanları, dünyadaki arkeolojik keşifler ve eski yazıtların çözüm yöntemleri, kazılar ve kazı türlerini kapsayan bir anlatım ön görülmektedir. Arkeolojik bir araştırmanın esasları: antik kaynakların, arkeolojik, epigrafik ve nümizmatik belgelerin değerlendirilmesi, Arkeolojinin Kolları: prehistorya, protohistorya, eski yakın doğu arkeolojisi, Akdeniz arkeolojisi, klasik arkeolojisi, Mısır Arkeolojisi, Arkeoloji terminolojisi içinde kullanılan mimari, heykel, seramik günlük kullanılan eşya terimleri ile genel terimlerle ilgili kavramlar anlatılacaktır.
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, Arkeoloji biliminin doğuşu, gelişmesi, ilgi alanları ve arkeoloji terminolojisinin kavratılması.
Dersin Seviyesi	Lisans
Dersin Öğretim Dili	Türkçe
Öğretim Yöntemi	(X) Örgün ( ) Uzaktan ( ) Karma/Hibrit
Dersi Yürüten Öğretim Elemanları	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Bülent Şenocak
Dersin Ön Koşulu Ders(ler)i	Yok
Dersin Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arkeolojinin kuramsal olarak ortaya çıkışının kavranması ve Arkeoloji bilimine yardımcı olan başlıca bilim dallarının tanınması. 2. Tarih öncesi dönemleri kronolojik olarak tanımak ve tarihi çağları kronolojik olarak ele almak. 3. Kazıların arkeoloji bilimi için yeri ve önemi. Anadolu ve diğer merkezlerde yapılan başlıca önemli kazılar ve bu kazılarda görev alan ilk arkeologlar. 4. Arkeolojinin bilim olma süreci ve kazıların arkeoloji bilimi için yeri ve önemi kavranır. 5. Arkeoloji ile ilgili terminolojiye ve temel kavramsal bilgiye sahip olur.

DERS İÇERİĞİ

Hafta	Teori	Uygulama/Laboratuvar
1	Arkeoloji Nedir? Kelime anlamı, bilim olma süreci. Arkeolojiye yardımcı bilim dalları, Arkeoloji bilimine yardımcı olan bilim dallarının terminolojik ve içerik olarak değerlendirilmesi.	
2	Arkeolojinin bilim olma süreci, İlk koleksiyonerler, tarihi eser tahribatları, nedenleri ve sonuçları. Winckelmann, J.J. Winckelmann, hayatı, eserleri, arkeoloji bilimine yaptığı katkılar. Antik kaynaklar; antik yazarların hayatı ve eserleri, arkeoloji bilimi için yeri ve önemi.	
3	Anadolu’da araştırma yapmış başlıca gezginler ve	

	arkeologlar, Ch. Texier, Ch. T. Newton, C. Humann gibi araştırmacıların yaptıkları kazı ve araştırmalar. Anadolu'da araştırma yapmış başlıca gezginler ve arkeologlar, H. Schliemann, J. Mellart gibi araştırmacıların yaptıkları kazı ve araştırmalar.	
4	Seçilmiş arkeolojik terimlerin öğretimine başlama, Ziggurat, Graffito, Tabula Ansata, Tablet, Tessera, Tümülüs, Yazıt, Stadium, Hipodrum, Rozet, Fibula, Quadriga, Nymphaeum.	
5	Nekropolis, Lahit(Sarkophagus), Semerdam, idol, Figürin, Höyük, Alçak Kabartma, Yüksek kabartma, Heykel(Yontu), Frontal duruş, Bukranion. Trophe, triskele, Tegula, stroter, Kalipter	
6	Bouleuterion, Amphora, Altar, Akropolis, Agora, Mühür, Bulle, Ağırşak, Amphitheater, Aquaeduct, Obelisk, Monostylos, Pandantif	
7	Atribüt, Bosaj, Columna Caelata, Dromos, Elektron, Ephebos, Epiphani, Eyvan, Fibula, Girland, Granarium, Heroon, Hipoje, Gözyaşı şişesi, Bereket Boynuzu	
8	Hipodrum, İkon, İstinat duvarı, Kandil, Kaya mezarı, Andropomorfik mezar, Kenet, Zivana, Latrina, Lento, Libasyon, Maouseleium, Mil Taşı, Sikke, Patina, Emplekton, Baldahin, Zafer sütunu,	
9	Niş, Odeion, Orthostat, Restitüsyon, Röleve, Revak, Sarnıç, Seki, Sfenks, Sistrum, Sphendone, Stel, Stoa, Strigilis, Sütun, Riton, Potern, Petasos, Pilos, İngot, Asklepion, Forum,	
10	Şapel, Apsis, Tak, Portiko, Pithos, Palaestra, Ostothek, Meandr, Kore, Kuros, Karyatid, Izgara Plan, Bazilika, Kyklop duvar. Polygonal duvar, Pilast, Kline.	
11	Tapınaklar, Dor-İon farkı, tapınak çeşitleri, Tapınak mimarisi terimleri	
12	Tiyatro, Grek ve Roma tiyatrosu, arasındaki farklar, tiyatro terimleri	
13	Roma Evleri, Atrium ve Peristyl evler, ev terimleri	
14	Roma Hahamları, Önemi, Hamam terimleri	
15		Final Sınavı

Dersin Öğrenme Kaynakları

1. C. Başaran, Klasik Arkeoloji Giriş II, 1988.
2. Trendall, A., Arkeolojiye Giriş, Yunan ve Roma Sanatına Genel Bakış, Çev. Y. Ersoy, 1996.
3. O. Tekin, Antik Yunan ve Roma Tarihine Giriş, 2008
4. Mansel, A. M., Ege ve Yunan Tarihi, Ankara, 1963.
5. Sevin V. Anadolu Arkeolojisi, İstanbul 2003.
6. Saltuk S., Arkeoloji Sözlüğü, 1990.
7. Er Y., Klasik Arkeoloji Sözlüğü, 2004.
8. Akurgal, E., Anadolu Uygarlıkları, İstanbul, 2003.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

Dönem İçi Çalışma Etkinlikleri	Sayısı	Katkısı
Ödev	-	-
Uygulama	-	-
Forum/ Tartışma Uygulaması	-	-
Kısa sınav (Quiz)	5	%100
Dönemiçi Çalışmaların Yarıyıl Başarıya Oranı (%)		%40
Finalin Başarıya Oranı (%)		%60

Toplam			%100
DERS İŞ YÜKÜ TABLOSU			
Etkinlik	Toplam Hafta Sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Toplam İş Yüğü
Teori	14	3	42
Uygulama	-	-	-
Forum/ Tartışma Uygulaması	-	-	-
Okuma	6	4	24
İnternet Taraması, Kütüphane Çalışması	7	3	21
Materyal Tasarlama, Uygulama	-	-	-
Rapor Hazırlama	-	-	-
Sunu Hazırlama	-	-	-
Sunum	-	-	-
Final Sınavı	1	1	1
Final Sınavına Hazırlık	9	4	36
Diğer (Belirtiniz: ... ..)	-	-	-
Toplam İş Yüğü			124
Toplam İş Yüğü / 25 (s)			124/25
Dersin AKTS Kredisi			≅5
Not: Dersin iş yükü tablosu öğretim elemanı tarafından ders özelinde belirlenecektir.			

PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI KATKI DÜZEYLERİ

No	Program Öğrenme Çıktıları	1	2	3	4	5
1	Arkeoloji alanında kazanılan yeterliliklere dayalı olarak güncel bilgileri içeren ders materyallerine, uygulamalı araç ve gereçlere, saha çalışmalarında uygulanan araştırma yöntem ve tekniklerine ve diğer kaynaklarda desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir.				X	
2	Arkeoloji disiplini ile ilgili kavram, fikir ve verileri sosyal bilimler araştırma metotlarıyla inceleme, analiz etme, tartışma ve bilimsel kanıtlara dayalı yorum geliştirebilir.				X	
3	Tarihöncesi Arkeolojisi, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi, Klasik Arkeoloji bilgisine hakim olur.					X
4	Arkeoloji alanı ile ilgili bilgileri toplar, çözümler, uygular.				X	
5	Arkeoloji alanında kuramsal ve uygulamalı bilgileri izler ve paylaşır.			X		
6	Arkeoloji alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri takdim etme becerisine sahip olur.				X	
7	Arkeoloji Bilimini karşılaştırmalı bir boyutta öğrenme becerisine sahip olur.				X	
8	Arkeolojik araştırmalar için bilgi kaynaklarını uygun biçimde kullanma ve tespit etme yeteneği kazanır.					X
9	Geçmiş kültürler ve kültürler arası ilişkiler hakkında eleştirel bilinç seviyesi oluşturur.			X		
10	Geçmiş toplumların sosyo-ekonomik yapıları, yaşam biçimleri hakkında bilinçlenme becerisi kazanır.			X		
11	Geçmiş kültürleri anlamaya yönelik olarak arkeolojik araştırma metotlarını kullanma kabiliyeti ve bilgisini geliştirir.					X
12	Arkeoloji alanında karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için bireysel olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak		X			

	sorumluluk alır.					
13	Arkeoloji alanında edindiği bilgi ve becerileri eleştirisel bir yaklaşımla değerlendirir, sentez yapar.		X			
14	Arkeoloji alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve teknolojileri ileri dőzeyde kullanır.		X			
15	Arkeolojik araştırma, kazı vb. Çalışmaların gerektirdiği mimari ve eser çizimi, fotoğraf çekimi, bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisine sahip olur.	X				
16	Arkeoloji alanında elde edilen bilgi ve becerileri doğru bir şekilde kullanarak yazabilme becerisine sahip olur.				X	
17	Bir yabancı dili kullanarak Arkeoloji alanında kuramsal ve uygulamalı bilgileri izler ve ilgili alandaki uzman ve uzman olmayan kişi ve kuruluşlarla bu bilgileri paylaşır.	X				
18	Arkeoloji ile ilgili konularda alan hakkında bilgisi olmayan kişileri bilgilendirerek toplum bilinçlenmesine katkıda bulunma ve yetkin bir arkeoloji anlayışını ifade eder.				X	
19	Arkeoloji alanı ile ilgili çalışmalarda etik değerleri gőzetir.					X

Bozok